

Život

Teilhard de Chardin navzdory obrovským vhlédům do souvislostí zůstává přece jen v zajetí předmětného myšlení, zejména když tendenci neživého k oživení (vitalizaci) a potom života ke stále větší komplexifikaci (a zároveň centralizaci) prostě přirovnává k entropii nebo gravitaci a charakterizuje ji jako „l'exagération privilégiée d'une dérive cosmique fondamentale (aussi fondamentale que l'Entropie ou la Gravit e)“, a když v tom smyslu mluví o „l'énergie universelle“ nebo také „courant“. Opakovaně mluví o „pression“ (7442, s. 303), „compression“ (302), o „gravité de complexit e“ resp. „Gravit e de deuxi me esp ce“ (303), a užívá dokonce německého tem nu Weltstoff, aby o této „sv tov e látce“ prohlásil, že „padá (to znamená stoupá) ve směru *maxim ln  centro-komplikace*“ [tombe (c'est- -dire monte) en direction d'une *centro-complexit e maxima* ?, s. 304]. Podle Teilharda je tato „energie“ stejn  irezistibiln  jako t
eba gravitace (304 : „un deuxi me et non moin irr sistible courant“). To všechno naznačuje, že v naprost  platnosti zůstává kauzalita, tj. že ono „padání“ stejn  jako „stoupání“ je tlačeno, k pohybu nuceno (forc e, 304) odzadu, tj. z minulosti. To však je omyl (a ovšem omylem je sám kauzalizmus, ale to je už p
ed asn  roz  ren  našeho záběru). Sp   než o rezistenci či rezistibilit  je t
eba hovořit o atrahenci či atraktivitě: ud lostn  dění je samo odpov d  na nep
edm tn , tj. ještě nijak nezp
edm tn n  výzvy, které nejen že nejsou součastí odpovědi, ale nejsou vůbec součastí toho, co „jest“, ani toho co „bylo“. Jinak by vůbec nem lo smyslu zavádět něco jako „interioritu“, tj. ono „le dedans“, o kter m Teilhard mluví. Odpov d' na nep
edm tnou výzvu musí nutn  být aktivn , spont nn  (srv. Masaryk), ale to p
av  znamená, že nemůže být 'tlačena' zezadu, z minulosti.

(Praha, 011011-1.)